

egendomen innehåller jordlotter, så små att en person kunde sköta dem. Icke heller bevisar det nog att Ins. sett kärr af legda arbetare dikas och uppbyggnas så, att Roms legioner deraf kunnat hafva heder. Ty dika och gräfta äro andra arbeten än plöja, boskapsskötsel m. m.

Men förutsatt också, att alla arbetare vid jordbruket blifva legohjon och förrätta sitt arbete på beting. De skola då lefva i eget hushåll. Vill Ins. förbjuda dem att gifta sig, eller ställa äfven deras befordrande af populationen på beting? Om icke detta; kan då Ins. göra troligt, att dessa legda arbetare icke skola »göra folket myckna i Landet»? Han skulle då lyckas kullkasta, hvad erfarenheten hittills lärt, att nemligen just dessa, utom husbondens hushåll lefvande, legda arbetare hastigare föröka släktet, än någon annan samhällsklass. Och tills en sådan bevisning lyckas honom, är äfven hans fjerde anmärkning (som endast af hemmansklyfning härleder öfverbefolkning) utan någon vigt att bevisa företrädet af stora jordegendomar för ett lands välstånd.

10

Återstår således den andra anmärkningen, som återoppar fördelen af machiners begagnande vid större jordegendomar. Vi svara härtill: en sörpskärningsmachin, en kastmachin kan äfven den mindre jordegaren lätt förfärdiga och begagna. En tegelslagningsapparat är lika lätt sammansatt, och han behöfver den kanske hvarje tionde år. Återstå således för Ins-s och den större jordegarens räkning sånings och trösk-machinen samt ångkraftens framtida användande till »plöjning, dikning, gräfning, skogsrodning m. m.»; ehuru Ins. kanske lärer medgifva, att då för det fordna legohjonet föga annat skall återstå än att svälta »på beting».

20

Att underhållet af byggnader mera betungar den mindre jordlotten, än den större, hafva vi medgifvit. Men vi hafva också sett, att t. ex. i vissa socknar uti Österbotten byggnaderna på hemman, som skötas af man och hustru, äro bättre beskaffade, än man under en hel dagsresa i Savolaks ser dem, vare det på herrgårdar eller bondgårdar. Då åter Ins. påstår sig veta; att en mindre jordegare, »som ej kan gods sitt vårda, som har en sjuklig hustru och flera minderåriga barn,» icke kan förkofra nationalförmögenheten, så lär han väl äfven känna, att den på beting arbetande i samma förhållanden är härtill lika oduglig; då likväl ännu den förra genom priset för sin försålda jordlott kan en tid lifnära sig och de sina, eller åtminstone, om båda anses hafva besparat någon egendom, på grund af det anförda måste antagas ega mera än den sednare.

30

I öfrigt taga vi oss friheten fästa Ins-s uppmärksamhet derpå, att vi redan i de artiklar, mot hvilka Ins. rigtat sina anmärkningar, på förhand bemött dessa, ehuru vi velat besvara hans artighet med att upprepa det förut anförda, äfvensom att nämnda artiklar ännu innehålla ett och annat, hvarom Ins. icke synes hafva tagit kännedom – hvilken sednare omständighet troligen medverkat till Ins-s anmärkningsars nätthet.

40

128 BORGÅ TIDNINGS MERITLISTA.

Saima n:o 32 8. VIII 1844

50

För att uppmjuka B. T:s förstockade samvete och tillbakavisa dess minst sagdt ohemult käckas sjelfförtröstan, samt för att, då beskyllningen varit bestämd, bevisa, hvad vi om bladets oduglighet anført, framlägga vi här följande species facti.

- B. T. innehåller under de sex första månaderna af detta år följande resonnerande originalartiklar af Redaktionen:
- Anmälan af Handlingar vid prestmötet i Åbo 1 spalt.
 - Urkunder upplysande Finlands öden 1 sp.
 - Nordens Folksånger af Marmier 2 sp.
 - Trones öfn. till saligheten 3 sp.
 - Lärobok i Aritmetiken af Filén 3 sp.;
- summa 10 spalter af ungef. 320 på fem månaders tid, samt dertill i Juni månad en längre artikel, »Läroverkens sednaste förändringar» &c., hufvudsakligen ett sammandrag af nya Skolorningens innehåll.
- 10 Vidare af Redaktionen gjorda utdrag:
ur ett Skoltal af Cygnaeus,
»en geologisk afhandling af Berzelius,
»Afh. om Nordboernas hufvudskålar af Retzius.
Men bladet förtröstar på de insända artiklarne. Dessa äro för samma tid:
- Om Svedjande – tvenne artiklar,
 - Om Uttryckets extension i Finskan,
 - Statistiska Uppgifter af A. A. Laurell,
 - 20 Om Landtmanna byggnader,
 - Om ängsvattning i Finland;
- summa sex artiklar för sex månader. För öfrigt innehålla de under denna tid utkomna 51 Nummer fåtaliga inhemska underrättelser, »diskussioner» i B. T:s kända manér, och strögodsstumpar utan all ända, sammanräffade utan allt urval, stundom så beskaffade, att man förvånas, det B. T. ännu har mod särskildt utmärka den ena eller andra med ett »pecorale.»
- Vi hafva aldrig talat om den förmåga, som må röjas i den ena eller andra af landets Tidningar – om icke någon gång lofordande. Men vi sakna i dem viljan, hågen att arbeta för ett eller annat godt ändamål.
- 30 Vore landets litteratur icke så fattig, funnes Tidningar, som erbjuda allmänheten någon andligt väckande och närande läsning – finge gerna för oss några marodörer följa i deras spår. Men nu anse vi det för en hufvudsaklig uppgift att inför allmänheten, hvilken länge nog af pressen blifvit tillvänd till en blott förslappande själaspis, afhölja denna uselhet, så mycket i vår förmåga står. Kan B. T. angifva och i sina spalter uppvisa något annat sträfvande, än det att lemna stiftsnyheter och annonser samt derbredvid fylla spalterna med Tidsfördrifsläsning, hurudan den än må vara, så skall den vara friad från vårt tadel.
- 40 Kanske anser B. T., att det är sak samma, endast prenumeration uppehåller bladet och ger lönande behållning. Men det är icke sak samma; ty den läsning, bladet erbjuder, är bestämdt förderfvande. B. T. åberopar kanske, att den icke är ensam om rörelsen. Detta är endast desto värre. Öfriga Tidningar kan det lända till någon ursäkt, att Redaktionen är en annan, än egaren af bladet. B. T. saknar jemte Finl. Allm. Tidning och Saima äfven denna ursäkt. Af dess Red. har man dessutom rättighet att något vänta. Och intet i verlden hindrar bladet att utvidga sitt utrymme, om icke att detta redan visat sig vara allt för stort.
- 50 Det gifves något, hvaraf hvarje redlig man kan berömma sig enligt ordspråket: »Seines Fleißes darf sich Jedermann rühmen.» Detta beröm förvärfvas icke genom arbete för två skrala spalter månatligen.
- B. T. har framkallat denna räfst något tidigare än den varit tillämnad. Må dess Red. erinra sig, att en publicist, som så illa visar sig uppfylla sin pligt, bör aflägga ord, sådane som »stäfja» och »näpsa.»

samt, om den kan, lära sig tro, att något sträfvande för sak i världen finnes. Denna tro skall stärka dess håg och krafter.

129 PEDAGOGISK LITTERATUR.

Litteraturblad till Saima 8. VIII 1844

Dagens viktigaste åtgärd är utan tvifvel Skolreformen. Vi behöfva derföre ingen ursäkt, om vi åt hithörande ämnen lemna en större del af det ringa utrymme, bladet eger. Än mindre är en sådan af nöden, då här är fråga om litteratur för skollärare, emedan någon sådan torde vara lika sällsynt i landet, som derom någonsin oss veterligen varit fråga i de offentliga bladen. Också kan man icke synnerligen häröfver förundra sig. Det synes en gång för alla vara afgjort, att skolläraren för sitt yrke icke har behof af andra kunskaper och någon annan bildning än på sin höjd den allmänna, hvilken såsom blott preliminär fordras hos läkaren samt äfven borde fordras hos presten och juristen, nemligen lexan till den filosofiska kandidatexamen. Hvem vill då förtänka skolmannen, att han förtröstade på det gamla: »den vår Herre ger en syssla, ger han äfven vett att sköta den,» åtnöjer sig med att veta, att en vetenskap finnes, som kallas pedagogik, och som idkas mångenstädes i världen – kanske i Tyskland, der man onödigtvis bråkar med det ena och andra? Förunderligare är det, att under dessa omständigheter likväl män uppstå sådane som H-r C. Forsman och V. Heikel, hvilka anse det löna mödan att för skolan utgifva och kommentera klassiska auktorer eller att ifra för nya metoder i undervisningen. Ja vi äro beredde att utsträcka samma förväning till den skollärare, hvilken till och med reqvirerat en pedagogisk Tidskrift, och hvars exemplar af denna vi genom hans benägenhet hafva framför oss, säkra att mången skall dela vår förväning öfver detta exemplars vistelse i Finland. 10 20 30

Och det är just denna Tidskrift, vi här rekommendera. Må man nemligen icke misstyda det anförda. Ingen kan mera villigt, än vi det göra, medgifva, att landets skollärarekrets innefattar äfven män med nit och kunskaper, hvilka erfarenheten ledt till att med stor framgång sköta sitt vigtiga kall. Men vi äro likaså öfvertygade, att denna erfarenhet vunnits på bekostnad af år, förflutna under osäkra försök, af jemförelsevis ringa framgång för de lärjungar, hvilkas öde gjort dessa år till deras lärotid. Och orsaken härtill är den, att dessa lärare icke varit i tillfälle lära något af andra, hvilka offrat hela sitt lif att utöfva yrket samt att tänka öfver de mångfaldiga vilkoren för en god frukt af dess utöfning. Alltid måste ännu mycket återstå att af egen erfarenhet lära; och att de lärjungar, hvilka under en tidigare period njuta lärarens undervisning, icke kunna göra samma framsteg som de, hvilkas ledning han mottager efter vunnen större insigt, detta kan icke ens beklagas, emedan det är omöjligt att undvika. Men den, som förut inhämtat något af århundradens samlade erfarenhet och för sig bragt densamma i system, måste dock ifrån första stegen på sin bana vandra tryggare än den, hvilken blifvit inkastad på densamma utan en enda ledstjerna för vandrigen. Och nämnda i system bragta erfarenhet är Pedagogiken. Ett grundligare studium af de vetenskapsgrenar, hvilkas grunder han bör meddela lärjungen, studium af pedagogiken såsom vetenskap och förutgående praktisk öfning i yrket, detta borde utgöra vilkor för tillträdet till en offentlig skolläraretenst. Intet af dessa vilkor 40 50